

Warszawa, dnia 14-09-2017 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DPK-I.070.127.2017.ŻW
443622.1196219.923634

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP

W odpowiedzi na interpelację posła na Sejm RP Bartłomieja Wróblewskiego, z dnia 29 lipca 2017 r., znak: K8INT14414, w sprawie przeciwdziałania uciążliwości zapachowej, uprzejmie informuję, co następuje.

Uciążliwość zapachowa to stan subiektywnego dyskomfortu odczuwanego przez człowieka w sferze fizycznej i psychicznej powodowany zapachem substancji wprowadzonej do powietrza. Jest ona wynikiem oddziaływania źródeł emitujących związki odorowe, które są rozpoznawane przez receptory ludzkiego narządu węchu. Źródła emisji substancji odorowych występują praktycznie we wszystkich rodzajach działalności gospodarczej, a nawet mogą być związane z powszechnym lub zwykłym korzystaniem ze środowiska. Należy zaznaczyć, że w prawie każdej kategorii ludzkiej działalności, w pewnych warunkach może wystąpić emisja różnych ilości zróżnicowanych związków zapachowoczynnych, zatem katalog źródeł emisji nie jest katalogiem zamkniętym. Trzeba również wskazać, że w wielu przypadkach emitowane są substancje, które same w sobie nie powodują uciążliwości zapachowej. Jednak w wyniku reakcji w powietrzu z innymi substancjami powstają związki, które będą wyczuwalne przez ludzi. Związki zapachowe w mieszaninach mogą posiadać zupełnie inne właściwości i cechy zapachu niż pojedyncze substancje odorowe. Zauważyć przy tym należy, że skargi i wnioski kierowane do organów Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie uciążliwości zapachowej w 2016 r. dotyczyły przede wszystkim eksploatacji oczyszczalni ścieków, wykorzystywania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie bez zachowania odpowiednich wymagań ochrony środowiska, nieprzestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu oraz zasad dobrej praktyki rolniczej przy nawożeniu gnojowicą, a także składowania lub unieszkodliwiania odpadów, czy też nieprawidłowej eksploatacji ferm zwierząt oraz zakładów przemysłowych. Wieloaspektowość tego problemu powoduje, że do chwili obecnej nie wprowadzono uregulowań prawnych w tym zakresie ani na poziomie Unii Europejskiej, ani na poziomie krajowym. Zintensyfikowane prace w tym zakresie prowadzone są w resorcie środowiska już prawie dwa lata.

W celu wypracowania skutecznych narzędzi w walce z uciążliwością zapachową ważne jest podjęcie wspólnych działań międzyresortowych, w tym zmian przepisów prawnych będących w kompetencji innych resortów, w tym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa

Infrastruktury i Budownictwa. Wskazać przy tym należy, że najbardziej skutecznym działaniem ograniczającym powstawanie nowych inwestycji uciążliwych zapachowo jest wprowadzenie przez rady gmin do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ograniczeń w zakresie ich lokalizacji, w sąsiedztwie terenów istniejącej lub planowanej zabudowy mieszkaniowej. W wyniku braku odpowiednich przepisów w tym zakresie, w niektórych przypadkach ma miejsce lokalizowanie inwestycji na terenach do tego nieprzystosowanych, oraz których forma architektoniczna oraz funkcja nie przystaje do najbliższego otoczenia i powoduje utrudnienia w jego funkcjonowaniu. Dlatego też, wymagane jest przeprowadzenie kompleksowych zmian w prawodawstwie polskim, w tym m.in. w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz określenia minimalnej odległości uciążliwych źródeł od zabudowań mieszkalnych. Kwestie te pozostają w gestii Ministra Infrastruktury i Budownictwa. Ze względu na oczekiwania społeczne m.in. w tym zakresie w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa (dalej MIB) przygotowywany jest projekt ustawy – Kodeks urbanistyczno - budowlany. Jak podkreśla MIB regulacje te mają wzmocnić prowadzoną na poziomie lokalnym gospodarkę przestrzenną, w tym ograniczyć ilość występujących konfliktów przestrzennych i określić sposób lokalizowania różnych uciążliwych obiektów, w tym ferm hodowlanych. Jak podkreśla projektodawca nowy projekt Kodeksu urbanistyczno- budowlanego zostanie przedstawiony jeszcze we wrześniu br. Przewiduje się, że projekt skierowany zostanie do Sejmu w I kwartale 2018 r. W wyniku zgłoszonych uwag w toku konsultacji publicznych rozwinięte zostały regulacje dotyczące inwestycji uciążliwych zapachowo. Inwestycje te powinny być wyłącznie lokalizowane na obszarach, dla których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Decyzja o lokalizacji uciążliwej inwestycji, podejmowana będzie w jawnym procesie planistycznym, w którym lokalna społeczność może wyrazić opinie w toku konsultacji społecznych. Rozwiązanie to umożliwi utworzenie stref buforowych oraz uporządkowanie przyszłych lokalizacji poprzez wyznaczenie części obszaru gminy jako strefy, w której dopuszcza się lokalizację inwestycji uciążliwych zapachowo. Jak wynika z informacji uzyskanych z MIB w Kodeksie wprowadzone zostaną przepisy regulujące zagadnienia bezpiecznej odległości inwestycji uciążliwych zapachowo od innych rodzajów zagospodarowania terenu. Odległości te określone zostaną w akcie wykonawczym, przy uwzględnieniu następujących czynników:

- 1) rodzaj inwestycji;
- 2) skala inwestycji;
- 3) wzajemne proporcje skali inwestycji i wielkości zajmowanego terenu mieszczącego się w obrębie jednego sołectwa;
- 4) powiązania z innymi inwestycjami, w szczególności kumulowania się oddziaływań;
- 5) przypadki, gdy zmiany dokonywane w obiektach (w szczególności rozbudowa, przebudowa lub montaż) powodują taką zmianę paramentów inwestycji nie będącej intensywną produkcją rolniczą, która skutkuje zaliczeniem jej do intensywnej produkcji rolniczej.

Ze względu na fakt, że jednym z istotnych źródeł uciążliwości zapachowej w produkcji rolniczej jest magazynowanie i zagospodarowanie nawozów naturalnych pod uprawy roślin, Ministerstwo Środowiska w toku uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy *o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu*, pismem z dnia 10 sierpnia 2017 r., znak: DP-WL.0231.717.2017.MP, zgłosiło szereg uwag do rzeczzonego dokumentu, w tym wskazano na konieczność uzupełnienia o przepisy o sposobie zagospodarowania nawozów.

Biorąc pod uwagę skalę problemu, liczne skargi i wnioski obywateli, także apele jednostek samorządu terytorialnego oraz interpelacje poselskie w zakresie uciążliwości zapachowej Ministerstwo Środowiska podjęło decyzję o etapowym rozwiązaniu tego problemu. W ramach tych prac opracowano *Kodeks przeciwdziałania uciążliwości zapachowej*. Jest to materiał informacyjno - edukacyjny w postaci wytycznych technicznych, w ramach którego zestawiono przepisy prawne, które w sposób bezpośredni lub pośredni dotyczą problematyki uciążliwości zapachowej. W dokumencie tym zidentyfikowano źródła emisji substancji zapachowoczynnych oraz wskazano działania zaradcze dla głównych form działalności uciążliwych zapachowo, w tym przede wszystkim obiektów gospodarki odpadami, gospodarki wodno – ściekowej oraz obiektów hodowlanych. Podkreślić należy, że Kodeks nie dotyczy wszystkich problemów i jest dokumentem wyjściowym do wypracowania rozwiązań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców narażonych na uciążliwość zapachową. Dokument ten zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, w zakładce Uciążliwość zapachowa w dziale Środowisko, pod adresem: https://www.mos.gov.pl/fileadmin/user_upload/mos/srodowisko/zwozniak_skan-2809201611_4631.pdf. Zrealizowana została również na zlecenie Ministerstwa Środowiska ekspertyza dotycząca listy substancji i związków chemicznych, które są przyczyną najdotkliwszych uciążliwości zapachowych. W kolejnym kroku przygotowano projekt ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej wraz z Oceną Skutków Regulacji do przedmiotowego projektu. Jednakże ze względu na wysokie koszty ogółem w okresie 10 lat od wejścia w życie projektu ustawy, w tym dla budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego - oszacowane na kwotę ponad 121 mln zł, podjęto decyzję o przygotowaniu nowego projektu ustawy. Podkreślić przy tym należy, że tak wysokie koszty wynikają z przyjętej w projekcie ustawy procedury kontroli w sprawie stwierdzania występowania uciążliwości zapachowej podmiotu korzystającego ze środowiska oraz osoby fizycznej, przy wykorzystaniu m.in. grupy pomiarowej oraz metody sensorycznej zgodnie z wytycznymi zawartymi w normie PN-EN 13725 "Jakość powietrza – Oznaczenie stężenia zapachowego metodą olfaktometrii dynamicznej".

Mając na uwadze powyższe, a także doświadczenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) w zakresie rozpatrywania skarg oraz kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, także w zakresie uciążliwości zapachowej, Minister Środowiska podjął decyzję o przekazaniu procedowania projektu ustawy do GIOŚ. Zaznaczyć należy, że obecnie w GIOŚ przygotowywane są tezy oraz materiał informacyjny odnoszący się do przyjętej w nowym projekcie ustawy metodyki oceny zapachowej jakości powietrza. Pragnę przy tym zaznaczyć, że w celu tym powołany został decyzją GIOŚ, z dnia 26 lipca 2017 r., zespół doradców składający się m.in. z przedstawicieli nauki. Wypracowany materiał zostanie zaprezentowany w najbliższym czasie na posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów (KERM). Po uzyskaniu pozytywnej rekomendacji KERM co do zastosowanego rozwiązania, projekt rzeczony ustawy po przeprowadzeniu konsultacji wewnątrzresortowych zostanie zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji i poddany szerokim konsultacjom ze stroną społeczną, a także z przedsiębiorcami, których działalność wpływa na zapachową jakość powietrza.

Z poważaniem

Z up. Ministra
Paweł Sałek

Sekretarz Stanu
Ministerstwo Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.
2. Biuro Ministra w Ministerstwie Środowiska.